

Terugdringen ongewenste brandmeldingen vraagt compleet andere aanpak

Op jaarbasis gaat het landelijk om 56.000 ongewenste automatische brandmeldingen. Dat moet minder en dat kán minder. Maar daarvoor is wel een onconventionele aanpak nodig. Op 18 maart jl. organiseerde de Nederlandse Vereniging voor Brandweer zorg en Rampenbestrijding een symposium over dit thema. Het symposium was de start van het project NUT (Nodeloze Uitrukken Terugdringen) dat over zes maanden concrete voorstellen voor oplossingen moet opleveren. Alleen al uit de enorme opkomst bleek dat het probleem van nodeloze uitrukken de brandweer een blok aan het been is.

Ongewenste brandmeldingen zijn een veel grotere maatschappelijke last dan veel mensen beseffen. Het toenemende aantal loze uitrukken zorgt voor tientallen miljoenen euro's schade. Daarnaast levert het onnodige verkeersrisico's en geluidshinder op. Ook hebben nodeloze uitrukken een negatieve invloed op de motivatie van brandweermensen en verminderen ze de paraatheid voor echt spoedeisende incidenten. Welke aanpak kan dit stoppen? Een oplossing kan zijn om doormelding naar de alarmcentrale op te heffen in situaties waarin de brandweer geen rol heeft bij ontruiming, evacuatie of redding. Die aanpak roept wel vragen op over de consequenties en haalbaarheid. Niet alleen vanuit preventief, maar ook uit repressief, juridisch en financieel oogpunt.

Er is een beweging van zorgzame overheid naar verantwoordelijke burger. "De overheid kan geen onbeperkte hulp en zorg bieden. We accepteren ook dat mensen die bij ziekte huisartsenzorg nodig hebben, eerst te woord worden gestaan door een assistente. In dat opzicht is een automatische doormelding van een bedrijfsbrandmeldinstallatie niet in beginsel logisch. Maar minder automatische doormelding doet wel een zwaarder beroep op de eigen verantwoordelijkheid van de instellingen. Kunnen we erop vertrouwen dat zij hun zaken intern goed regelen? Dat bepaalt namelijk wie aansprakelijk is wanneer het mis gaat. Dan moet de instelling kunnen aantonen dat bij de melding de juiste beslissingen zijn genomen en dat er voldoende opgeleide bedrijfshulpverleners zijn, die snelle hulpverlening kunnen organiseren. Die juridische discussie over aansprakelijkheid speelt wel bij aanpassing van het doormeldingsbeleid. Het NVBR-project NUT moet antwoord geven op de vraag of zo'n onconventionele aanpak haalbaar is, zonder dat de brandveiligheid bij bedrijven en instellingen in het geding komt.

Strategische reis

De gedachte van een grotere rol en een grotere eigen verantwoordelijkheid van burgers, bedrijven en instellingen, sluit goed aan op de toekomstvisie die de Nederlandse brandweer heeft ontwikkeld via de 'Strategische reis'. NVBR-voorzitter Caroline van de Wiel keek met de symposiumdeelnemers vooruit naar de Nederlandse samenleving in 2040. Daarin heeft de brandweer een andere, bredere veiligheidstaak dan anno 2010. Van de Wiel voorziet dat de onconventionele aanpak van het terugdringen van ongewenste meldingen heel goed kan meeliften in dit vernieuwingsproces. Het opheffen van automatische doormelding van brandmeldingen uit bedrijven en instellingen is in haar ogen een logische gedachte in een maatschappijbeeld waarin de overheid meer kan vertrouwen op de eigen verantwoordelijkheid van burgers en bedrijven.

Best practice

Stevig handhaven kan hele goede resultaten opleveren, zoals in de gemeente Zeist. De gemeente heeft veel zorg-en jeugdinstellingen en had veel last van loze meldingen. Totdat in 2004 beleid werd vastgesteld.

Op basis van een vastgestelde overschrijdingsnorm per kalenderjaar is de gemeente actief gaan handhaven met waarschuwingen en bestuurlijke dwangsommen. Het beleid blijkt een succes.

Hoewel het aantal instellingen met een brandmeldinstallatie is toegenomen, daalde het aantal ongewenste meldingen. Dreiging van dwangsommen blijkt voor bedrijven en instellingen een goede stimulans organisatorische en technische maatregelen te nemen. De conclusie van Brandweer Zeist: het ingezette beleid levert rendement op en het aantal nodeloze alarmeringen is te beïnvloeden.